

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 10.5.2017
Sayı: 1352

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

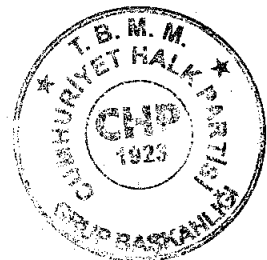
65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz Ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun İle Sosyal Hizmetler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gürsel EROL

Tunceli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Gelişme ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	18 Mayıs 2017		E.No: 2/17/14	
Yen. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gen. Sek.
İF	İİ	K.T.	K.T.	A
TBMM BAŞKANI	İK			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
10 Mayıs 2017
Numara:

TBMM GENEL MÜDÜR
10 Mayıs 2017
No: 130403

GENEL GEREKÇE

Herkes için eşitlik ilkesi ile hareket eden Birleşmiş Milletler (UN) belgelerinde engellilik ilk kez 1948 yılında yayınlanan *İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde* dile getirilse de BM sistemi içerisinde engellilikle ilgili çalışmaların başlama tarihi 1945 yılına dayanmaktadır. Özellikle görme ve işitme engelliler gibi bedensel engeller taşıyan bireylerin haklarının artırılmasına odaklanılmış, bunun dışında da engelliliği önleme ve rehabilitasyon çalışmalarına önem verilmiştir.

1992'de Birleşmiş Milletler Engelliler Onyılı'nın kapanış toplantısında her yıl 3 Aralık gününün *Engelliler Günü* olarak kutlanması kararlaştırılmıştır. Bu toplantıda ayrıca engellilerin büyük bir kısmının gelişmekte olan ülkelerde yaşadığına binaen 1993-2002 yılının *Asya-Pasifik Engelliler Onyılı* olarak ilan edilmiştir. Engelliler İdaresi Başkanlığının 1998 yılında dahil olduğu Engelliler Onyıl sürecinin kapanış toplantısı 2002 yılında gerçekleştirilmiş ve Asya- Pasifik Engelliler Onyılı'nın 2002-2012 süreci için bir onyıl daha uzatılması kararı alınmıştır.

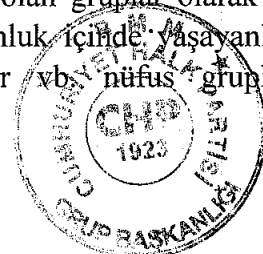
Dünya'da engellilerle ilgili UNDP: United Nations Development Programme- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı örgütü içinde engelliler için çalışmalar yapılmıştır. WHO: (The World Health Organization), Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan çalışmalarda, bir milyardan fazla insanın veya (2010 dünya nüfus tahminlerine göre) dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 15'inin bir tür engellilik ile yaşadığı tahmin edilmektedir. Bu, Dünya Sağlık Örgütünün yaklaşık yüzde 10 olduğunu ileri sürdüğü 1970'lere ait önceki tahminlerden daha yüksektir. Buda bize teknoloji ilerledikçe sonradan oluşan engelliliğin arttığını göstermektedir.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) tarafından, her yıl 11 Temmuz Dünya Nüfus Günü'nde, nüfusun önemli konularını ele alan bir tema belirlenmekte ve bu temaya ilişkin farkındalık yaratmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır. UNFPA, 2015 yılı temasını "Kırılğan Nüfus Grupları" olarak belirlemiştir.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından 2014 yılında yayımlanan "İnsani Gelişme Raporu"nda, "kırılğanlık" kavramı ele alınmıştır. "İnsani İlerlemeyi Sürdürmek: Kırılğanlıkları Azaltmak ve Dayanıklılık Oluşturmak" başlıklı bu raporda, insani kırılğanlık kavramı "kişilerin yetkinliklerini ve seçeneklerini tüketen olasılıklar" olarak tanımlanmıştır.

Söz konusu raporda, insan hayatının belirli hassas dönemlerini anlatan "yaşam döngüsü kırılğanlıkları" kavramına da yer verilmektedir. Bu hassas dönemler, bir çocuğun hayatının ilk bin gününü ve okul hayatından iş hayatına ya da iş hayatından emekliliğe geçiş gibi dönemleri kapsamaktadır. Buna göre insanlar dünyaya geldikleri ilk bin günde, okuldan iş yaşamına veya çalışma hayatından emekliliğe geçtikleri dönemlerde sosyo-ekonomik şok ve risklerden daha çok etkilenmektedirler.

Genel nüfusa göre yoksulluk ve sosyal dışlanma riski yüksek olan gruplar olarak da tanımlayabileceğimiz kırılğan nüfus gruplarını; yoksulluk ve yoksunluk içinde yaşayanlar, engelliler, çocuklar, gençler, kadınlar, yaşlılar, işsizler, evsizler vb. nüfus grupları oluşturmaktadır.

Türkiye’de, 2011 Nüfus ve Konut Araştırması sonuçlarına göre; görme, duyma, konuşma, yürüme, merdiven çıkma veya inme, bir şey taşıma veya tutma ve yaşlılarına göre öğrenme, basit dört işlem yapma, hatırlama veya dikkatini toplama fonksiyonlarından en az birinde çok zorlandığını veya hiç yapamadığını belirten kişi sayısı 4 milyon 882 bin 841’dir. Diğer bir ifadeyle 2011 yılında toplam nüfusun %6,6’sının en az bir engeli vardır.

En az bir fonksiyonda zorluk yaşadığını veya hiç yapamadığını belirtenlerin %42,8’i erkek, %57,2’si ise kadındır.

Ancak, Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre Dünya Nüfusunun %15 nin engelli olduğunun ön görüşünden yolla çıktığımızda Türkiye’nin nüfusu 2015 sonu itibariyle 78 milyon 741 bin olduğuna göre ülkemizde yaklaşık 11 Milyon 811 Bin kişilik bir engelli kitlesinin olduğu ortaya çıkmaktadır.

Engelli insanların sayısı artmaktadır. Bunun nedenleri nüfusların yaşlanıyor olması yaşlı insanlarda engellilik riski daha yüksektir - ve diyabet, kalp ve damar hastalıkları ve akıl hastalığı gibi engellilik ile ilgili kronik sağlık sorunlarının dünya çapında artıyor olmasıdır. Düşük gelirli ve orta gelirli ülkelerde, engellikle geçen toplam yılların %66.5’ini kronik hastalıkların oluşturduğu tahmin edilmektedir.

Anayasamızın 61 inci maddesinde, “Devletin engellilerin korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alacağı ve bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kuracağı veya kurulmasını sağlayacağı” hüküm altına alınmıştır. Engellilerin yaşam koşullarında olumlu değişimler yaratabilecek hizmet ağının organizasyonu ve yaygınlığında belirgin eksilikler bulunduğu aşikârdır. Kanun koyucu bu eksiklikleri gidermek için yapılan yasal düzenlemelerde engellilere dönük pozitif ayrımcılık için bazı düzenlemeler yapmışsa da yeterli olamamıştır. Öze yönelik kurum ve kuruluşlardan beklentilere göre, engelli nüfusun %61,22’nin parasal katkıda bulunma beklentisine sahip olduğu tespit edilmiştir.

Kanun teklifi ile birlikte ülkemizde erişilebilirliği yüksek ve kendi kendine yetebilen, başkasına muhtaç olmadan hayatını bağımsız birey olarak idame ettirebilecek yurttaşlar olmalarına katkı sağlamaktır. Bu sosyal devletin gereğidir.

MADDE GEREKÇELERİ

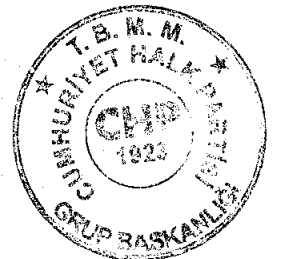
MADDE 1- Madde ile başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek şekilde engelli olduklarını ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile kanıtlayan, 18 yaşını dolduran Türk vatandaşı engellilerden; sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birisinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar veya nafaka bağlanmış ya da nafaka bağlanması mümkün olanlar hariç olmak üzere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile engelli olduklarını kanıtlayan, 18 yaşını dolduran ve talebine rağmen Türkiye İş Kurumu tarafından işe yerleştirilememiş olan Türk vatandaşlarından; sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar veya nafaka bağlanmış ya da nafaka bağlanması mümkün olanlar hariç olmak üzere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hâllerinin devamı süresince verilen aylıkların artırılması amaçlanmaktadır.

Yine madde kapsamında yapılan değişiklik ile 2022 sayılı Kanunun yukarıda sayılan kişiler yönünden getirdiği “muhtaçlık” kısıtlaması kaldırılmakta, böylece gelir ölçütü gözetilmeksizin engellilerin aylık alabilmesine olanak tanınmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, kişisel geliri 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen brüt asgari ücretten az olan bakıma muhtaç engellilere, resmî veya özel bakım merkezlerinde bakım hizmeti sunulması ya da sosyal yardım yapılmak suretiyle evde bakımına destek verilmesine ilişkin esasların düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**65 YAŞINI DOLDURMUŞ MUHTAÇ, GÜÇSÜZ VE KİMSESİZ TÜRK
VATANDAŞLARINA AYLIK BAĞLANMASI HAKKINDA KANUN İLE SOSYAL
HİZMETLER KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan (4.860) ibaresi (15.000), fıkranın (b) bendi ile ikinci fıkrasında yer alan (3.240) ibareleri (13.500) şeklinde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamına giren engellilerden veya” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek Madde 7- Kişisel geliri 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen brüt asgari ücretten az olan bakıma muhtaç engellilere, resmî veya özel bakım merkezlerinde bakım hizmeti sunulması ya da sosyal yardım yapılmak suretiyle evde bakımına destek verilmesi sağlanır.

Bakıma ihtiyacı olan engellilere özel bakım merkezlerinde sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak belirlenecek kişi başına aylık bakım ücreti tutarı, (25.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutardan fazla olamaz. Bakıma ihtiyacı olan engellinin evde bakımına destek için ise (15.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar aylık sosyal yardım yapılır. Bakıma ihtiyacı olan engellilere sunulacak bakım hizmet modeline ve kapsamına, bakım hizmetinden yararlanabileceklerin başvuru şekline, bu hizmetleri verecek olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılacak kuruluşa açılış izni verilmesine, çalışmasına, denetimine, ücretlendirilmesine, idari para cezalarının ve kapatılma işlemlerinin uygulanmasına, özel bakım merkezlerine bakım hizmeti karşılığı yapılacak ödemelere ve bakım hizmeti veren resmî kurumlara yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımına destek için yapılacak sosyal yardımlara ilişkin işlemler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü eliyle gerçekleştirilir. Bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımına destek için yapılacak sosyal yardımın başvuru şekline, değerlendirilmesine, ödenmesine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Birinci fıkra kapsamındaki bakıma ihtiyacı olan engellilere sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak özel bakım merkezlerine ödenecek bakım ücreti, evde bakımına destek için yapılacak sosyal yardım ile bakım hizmeti veren resmî kurumlara yapılacak yardımlar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bakıma ihtiyacı olan engellilere, ücretleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinden karşılanmak suretiyle sağlanacak bakım hizmetleri, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmak üzere temin edilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Birinci fıkrada belirlenen gelir sınırının aşıldığının tespiti hâlinde bu madde kapsamında yapılan ödemeler durdurulur ve yersiz yapıldığı belirlenen ödemeler yasal faizi ile birlikte genel hükümlere göre takip ve tahsil edilir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

